

10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

Arbejdsmiljøkonferencen 2010

Parallel plenum 23

Senior projektleder *Per Tybjerg Aldrich*, COWI

Anledning

- Ny rapport fra LO
- Nøgletal for virksomhedsøkonomiske beregninger på arbejdsmiljøområdet

Baggrund

- Stigende interesse for arbejdsmiljøøkonomi
- Arbejdsmiljørådets værktøj
- Erhvervs- og Selskabsstyrelsens værktøj
- Reaktionen på værktøjerne
- Efterlysning af standardpriser/nøgletal og evidensbaserede interventioner
- Nøgletal for samfundsøkonomiske beregninger på miljø- og naturområdet

3

9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Hensigt

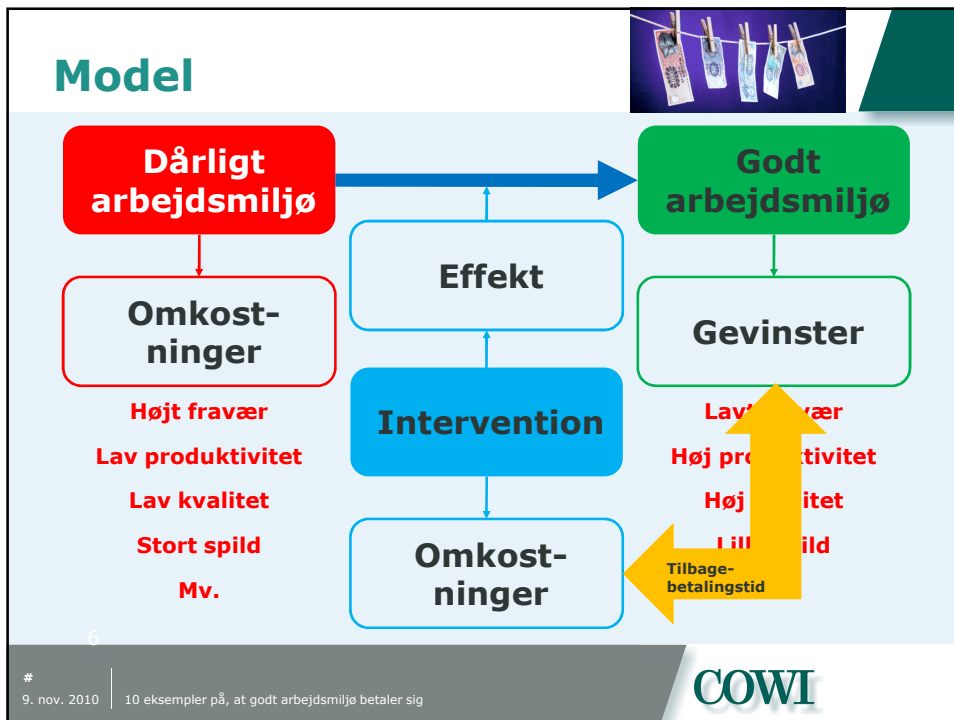
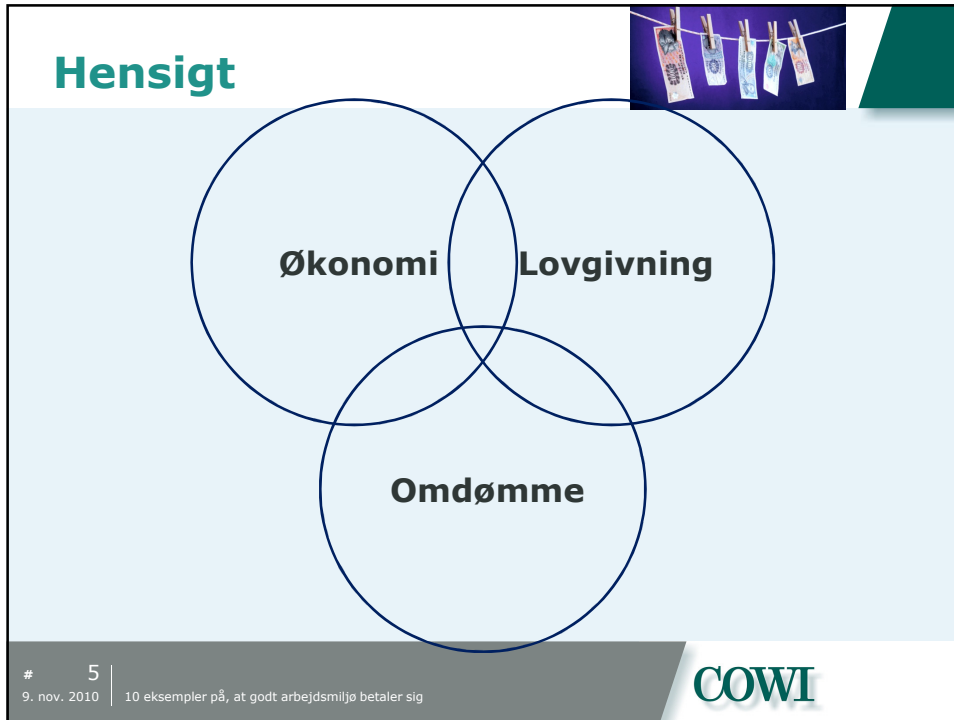

- Motivere til:
  - At investere i bedre arbejdsmiljø
  - At investere mere i bedre arbejdsmiljø
  - At gennemføre arbejdsmiljøøkonomiske beregninger baseret på egne data

4

9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Materiale og metode

- Indsamlet og gennemgået over 117 værker:
  - Fra: Videnskabelige artikler og rapporter
  - Over: Konsulent- og myndighedsrapporter
  - Til: Populære/aneddotiske beretninger
- Refereret 79 værker:
  - Cirka 40 % videnskabelige
  - Cirka 10 % fra myndigheder o.l.
- Publication bias

#

7

9. nov. 2010

10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

23 eksempler inden for:

- Arbejdsulykker
- Fysisk arbejdsmiljø
- Indeklima
- Ergonomi
- Kemisk arbejdsmiljø
- Psykisk arbejdsmiljø
- KRAM-faktorer

#

8

9. nov. 2010

10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Arbejdsulykker

- Prisen på en typisk arbejdsulykke:
10.000 kr. (løn under sygdom)
- De mest effektive programmer til ulykkesforebyggelse:
Adfærdsregulerende tiltag og omfattende ergonomiske tiltag.
Antal ulykker reduceres med 60 %
- Tilbagebetalingstiden: 0,3 år i gennemsnit

9
9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Arbejdsulykker

Synlige omkostninger

Synlige omkostninger er de omkostninger, som opgøres jævnligt og rapporteres til ledelsen

1:

Løn under sygdom
Løn til vikarer/afløsere
Forsikringspræmier, bøder
Kurser, rådgivere
Mv.

Skjulte omkostninger

Skjulte omkostninger eller ikke synlige omkostninger er de omkostninger, som ikke opgøres jævnligt, eller som ikke kan trækkes ud af økonomisystemerne

2
[0,5-20]

Tidsforbrug - og dermed omkostninger - til fx opfølgning på ulykker, skader, konflikter og sygdom
Kvalitetsbrist
Nedsat produktivitet
Mv.

10
9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Fysisk arbejdsmiljø

- Produktiviteten i kontorarbejde falder med 3 %, når støjen øges fra 35 dB(A) (= stille) til 55 dB(A) (= storrums kontor)
- Andelen af støjfølsomme arbejdere med fravær øges med 20 %-point, når støjniveauet øges fra 75-84 dB til over 84 dB

11
9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Fysisk arbejdsmiljø

- Tilbagebetalingstid på reduktion af støjniveauet fra 89 dB(A) til 75-80 dB(A): 1,3 år
- Tilbagebetalingstid på omfattende forbedring af det fysiske arbejdsmiljø: 2,2 år.
Økonomisk gevinst skyldes:
  - Kvalitetsforbedringer: 59 %
  - Produktivitetsforbedringer: 39 %
  - Lavere direkte fraværsomkostninger: 2 %

12
9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Indeklima

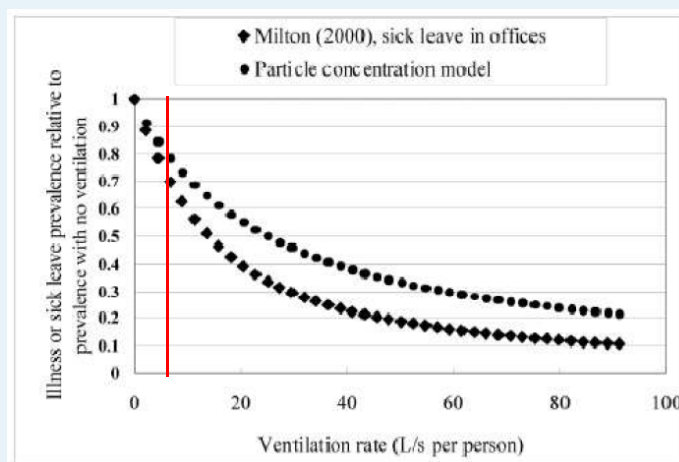

Produktivitets- ændringer		Filter	
		Nyt	Gammelt
Frisk luft	8 %	+6 %	-8 %
	80 %	+10 %	

13
9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

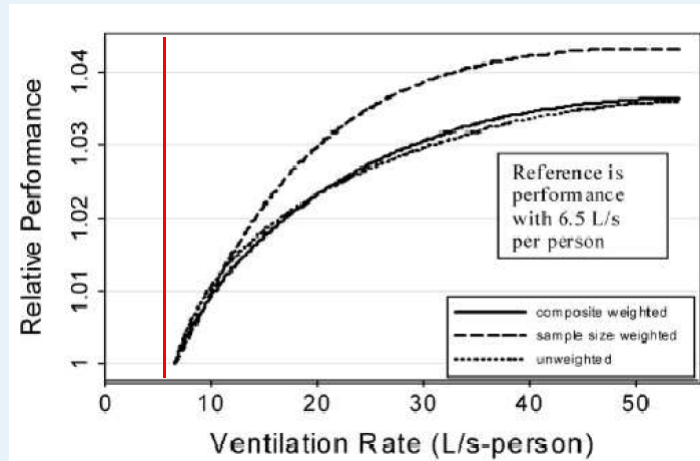
Indeklima

14
9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Indeklima

15
9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Ergonomi

- Ansatte med EGA har mindst 3 gange så meget fravær som ansatte uden EGA
- Ansatte med EGA og bevægeapparatesbesvær har 5-10 gange så meget fravær som ansatte uden EGA og bevægeapparatesbesvær
- Ergonomisk intervention over for ansatte med fravær p.g.a. rygbesvær reducerede antallet af fraværsdage med 22-42 %
- Tilbagebetalingstiden: 1,7 år i gennemsnit

16
9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Kemisk arbejdsmiljø

Fravær (dage/år)	Arbejdsbetingede hudproblemer på hænder/underarme		Forskel
	Ja	Nej	
Kvinder	9,6	7,6	2,0
Mænd	7,2	6,0	1,2

17
9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Psykisk arbejdsmiljø

Fravær (dage/år)	Ubehagelige drillerier/mobning		Forskel
	Ja	Nej	
Kvinder	10,4	7,6	2,8
Mænd	10,1	5,8	4,3

18
9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Psykisk arbejdsmiljø

- Lav indflydelse, lav social støtte fra nærmeste leder, for høje/lave krav og lav forudsigelighed forklarer 29 % af fraværet
- Tilbagebetalingstiden: Cirka 2 år
- Forrentning af investeret kapital:
  - Moderne virksomheder: 6,4 %
  - Traditionelle, hierarkisk opbyggede virksomheder: 2,45 %

19

9. nov. 2010

10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Psykisk arbejdsmiljø

Synlige omkostninger:

200.000 kr.

1:

Løn under sygdom

Samtaler med psykolog

Mv.

Skjulte omkostninger:

>3,3 mio. kr.

16,5

Ekstra lønadministration

Kollegaers overarbejde

Tabte salgsindtægter

Mv. (omkostninger i forbindelse med medarbejderomsætning er dog ikke medtaget)

20

9. nov. 2010

10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

KRAM-faktorer

Fravær (dage/år)	BMI		Forskel
	30+	18,5-24,9	
Kvinder	10,1	6,8	3,3
Mænd	7,4	6,1	1,3

KRAM-faktorer

- Forholdet mellem omkostninger og gevinst ved sundhedsfremmeinterventioner på arbejdspladsen: 1:2,5 – 1:10,1

Anvendelse

- Målgruppe: AMO og AM-professionelle
- Formål:
  - Opprioritering/fremskyndelse af løsninger
  - Øgede midler til forebyggelse/løsning
  - Fremme af arbejdsmiljørigtige løsninger
- Situationer:
  - APV: Handlingsplan og sygefravær
  - Årlig statistik over ulykker mv.

23

9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Opsamling

- Dårligt arbejdsmiljø $\Rightarrow$ omkostninger
- Mange af omkostningerne er skjulte
- Skjulte omkostninger > synlige
- Gevinster > interventionsomkostninger
- Dokumentation findes
- Ny rapport samler dokumentation
- Økonomi som løftestang

24

9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

Rapporten

- Aldrich PT, Gudmundsson M & Andersen RV (2010): **Arbejdsmiljø set med virksomhedsøkonomiske briller.**

Øje på arbejdsmiljøet, november 2010.
Landsorganisationen i Danmark.

- Offentliggøres uge 46

- www.lo.dk

25

9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI

TAK for opmærksomhed!

- Per Tybjerg Aldrich
COWI A/S
Tlf. 45 97 10 39
Mobiltlf. 23 72 89 91
pea@cowi.dk

- www.cowi.dk

- www.cowi.dk/arbejdsmiljoe

26

9. nov. 2010 | 10 eksempler på, at godt arbejdsmiljø betaler sig

COWI